

Nuorison kirjasto III.

Nuoren Robertin Matka

Grönlantiin

isäänsä hakemaan.

Kirjoittanut

Frans Hoffman.

Helsingissä, 1887.

H. E. Holm'in kustannuksella.

25.3.

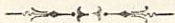
**Uuoren Robertin matka
Grönlantiin
isäänsä hakemaan.**

Kirjoittanut

Frans Hoffman.

Suomenki

Nantti Sainio.

Helsingissä, 1884.

A. G. Holm'in kustantama.

Matrua Gubernii matrua

Matrua Gubernii

Matrua Gubernii

Matrua Gubernii

Matrua Gubernii

Matrua Gubernii

Matrua Gubernii

1884 Helsingissä,

J. Simeliuksen perillisten kirjapainossa, 1884.

Uoreu Robertin matka Grönlantiin

isäänsä hakemaan.

New-Yorkissa, Yhdysvaltain etewimmässä kaupunkaupungissa, asui kapteeni Griffin perheineensä. Hänellä oli hyvä ja rakastettava puoliso, kaksi kaunista ja hyvätapaista lasta, neljäntoista wuotias poika ja kymmenwuotinen tytär. Kuljettuausua monta wuotta merillä, käytyänsä kaikki mailman meret, tehtyänsä myötäisiä matkoja ja parhaasta päästä walaskalanpyytäjänä ansaittuausua juuren omaisuuden, hän oli waimonsa rukouksista asettunut lepoon, ostanut itsellensä siewan talon ja eli nyt kodin hiljaisuudessa omaisineen, jotka häntä hellästi rakastiwat.

Mutta tottuneena toimelliseen elämään hän kyllästyi lewollisuuteen; aika käwi hänelle wihdoin ikäwäiksi, ja ne toimet, joihin hän ryhtyi, eiwät riittäneet luowuttamaan hänen ajatuksiansa mereltä. Sinne hehkui koko hänen sydämensä. Merelle, merelle!

Hänen ystäwienensä joukossa oli kapteeni Becker, joka oli warustanut laiwan walaskalanpyyntöön. Kaikki oli walmissa ankkurin nostamiseksi, kun se kowa onni kohtasi häntä, että hän lankeusi ja taittoi jalkansa. Koko hänen omaisuutensa oli Ellenor'issa — se oli laiwan nimi ja hän olisi ollut mennyt mies, jos ei ostajaa olisi ilmestynyt, jolle hän puhtaasta rahasta saattoi antaa laiwan kalliine kalustoineensa.

Kapteeni Griffiniestä tuli se ostaja. Hän tahtoi tehdä kerran vielä yhden matkan ja palattuansa olla koskaan enään eroamatta perheestään.

Lähtöpäivä tuli. Puolisonsa ja lastensa seuraamana kapteeni Griffin lähti kauniille laivallensa. Hän näytti heille, kuinka taneasti se oli rakettu, mutta samassa myöskin, kuinka siinä ja keweä se oli; hän vei heidät joka paikkaan ja näytti runsaan muonavaraston, turkit, hätämajat, sanalla sanoen kaikki, mikä voi rauhoittaa kotiin jääviä. Se lie witti, mikäli saattoi, erohetken katkeruutta. Kapteeni ylleili puolisoansa ja lapsiaan, jotka astuivat weneesen, mikä oli wiepä heidät maalle. „Sumala teitä siunatkoon!“ kapteeni huusi heille. Pian sen jälkeen he näkivät Ellenorin nostawan walkeat purjeensa, ja majesteettillisesti kuin joutsen tämä kaunis laiva kiihi aaltoja pitkin.

Ruukausi kuukaudelta kului, ja joka päivä rouwa Griffin ruikoili Jumalaa warjelemaan puolisoitansa ja antamaan hänen terveenä palata kotiin. Mituinen suru rasitti kuitenkin hänen sydäntänsä; kärsimättömänä, synkät aawistukset mielessä hän odotti sitä aikaa, jolloin walaskalanpyytäjien oli tapana palata.

Hänen poikansa, reipas Robert taas oli hywällä mielellä, waikka hän ei suinkaan ollut unhottanut isäänsä; päin wastoin kaikki hänen ajatuksensa työskentelivät hänessä. Hän luki kaikkia kirjoja, jotka taisivat antaa hänelle tietoja pohjoisista seuduista, niiden ominaisuuksista ja waaroista, ja samalla isän kuwa wäikkyy aina hänen filmisjäsä. Hän luuli näkewänsä, kuinka hän rohkeana ja nerokkaana woitti taikka wäisti uhkaawat waarat. Robert käwi usein kapteeni Beckerillä, joka kertoi hänelle kaikki mitä hän itse jäämeren-

matkoillansa oli nähnyt ja kokenut. Tämä vanha merimies sai Robertista tarffaamaisen ja tiedonhaluisen oppilaan, jonka aina iloinen ja hilpeä olento häntä suuresti miellytti. Pitkän aikaa kapteeni Beckerin täytyi olla sairasmauteella, ja Robertin käynnit hänen luonaan olivat hänen parhaana huvituksenansa sillä aikaa; tervehdyttyänsäkin hän oleskeli halusta pojan parissa. Tämä kävi hänen kanssaan kaitilla huvimatkoilla. Se kävivät etenkin satamassa ja siellä olevilla lainvoilla, jolloin Becker kertoi hänelle, mitä meritoimiin kuului, ja täydenki käytöllisesti näin sen tieteellisen opetuksen, jonka Robert oli saanut isältänsä.

Soulukuu lähestyi, ja kaitki ne kapteenit, jotka olivat olleet walaskalanpyynnöllä, palasivat toinen toisensa perään, kaitki muut paitsi Griffin. Viimeinen heistä, kapteeni Carter, joka runsaine saaliineen tuli satamaan, toi wihdoin Griffinin perheelle sen uutisen, että hän kotimatalla oli kohdannut hänen, ja että he puhurilla olivat waihettaneet muutamia sanoja. „Kaitki on hywin lainwassa, kahdeksassa päiwässä tulen perässä.“ Näin kapteeni Griffin oli sanonut: olihan se suotuista sanoma. — Wiikkoja wieri; oli täysi talwi, eikä wieläkään kaitwattu tullut. Kapteeni Beckerin tuli yhä waikeammaksi lohduuttaa rouwa Griffiniä, joka loi mielikuwituksensa mitä synkinpiä kuwia. Kapteenin onnistui kuitenkin monilla lohduuskeinoilla, joita hän keksi, niin paljon rauhoittaa häntä, että hän kärsiwällisemmin ja turwallisemmin odotti lauhkeampaa vuoden-aikaa.

Kesä tuli, ja taas lainwat lähtiwät walaskalanpyynnille, ja taas kapteeni Becker ja Robert alkoiwat joka päiwä käydä satamassa hankkimassa tietoja Ellenorista. Kaunis vuoden-aika hupeni; päiwät käiwät lyhyemmiksi; kapteenit palasivat; ensimmäinen lumi tuli, mutta Griffiniä ei kuulumut, eikä kukaan tiennyt hänestä mitään. Rouwa raukalta sammui

viimeinentkin toivon kipinä; hän oli waipua epäilykseen ja juri puolijotansa kuolleeksi.

„Toinen kesä on tosin kulunut,“ kapteeni Becker lausui eräänä päivänä, kun talvimyrsky riehui ulkona, mutta emmen wuoksi saa langeta epätoivoon. Vielä saatamme toivoa nähdä ystäväämme. Kufaties kesä ei ole ollut kyllin lämmin sulattamaan jäätä, joihin Ellenor on puuttunut; kufaties Griffin on lähtenyt laiwastansa ja käynyt jäitse johonkin uutis-asutukseen Grönlantiin taikka Eskimojen majoille, joissa hän wiettää talwea. Kufaties — niin, kylläpä on monta „kufaties“tä, joihin saatamme perustaa toiwomme. Siis ystäväni, odottakaamme, odottakaamme kärsiwällisesti!

„Mutta emmekö woi tehdä mitään tehokkaampaa? kysyi Robert, joka äänetönnä kuunteli puhetta.“ Ajatellaas, että isäni on joutunut haafsirifkoon, että hän on suljettuna jäihin, että hän, ollen ilman laivoja ja muita wälkappaleita, joilla hän woiisi saapua lauhkeampiin seutuihin, taistelee pakasta ja puutetta vastaan, ja ainoa, mikä häntä elähyttää, on toivo, että me etsisimme ja pelastaisimme hänet hänen hirweästä tilastansa. Woi äitiäni, jos niin olisi! Tuo ajatus ei anna minulle hiukkaakaan lepoa. Minusta tuntuu kuin isäni ojentaisi käsiänsä puoleeni. Ei, me emme saa kauvemmin olla ristissä käsin ja wain odottaa häntä, meidän täytyy tehdä enemmän.“

„Sumal'auta, poika on oikeassa!“ Becker lausui. „Te olette kyllin rikas, rouwani, säästääksenne kulutuksia, ja minä olisin kehno ystävä, jollen panisi parastani Griffiniin puolesta. Niin, Robert on oikeassa, meidän täytyy etsiä hän. Tulewana kewäänä lähden matkalle ja olen Sumalan awulla saapa jelon hänestä.“

„Ja minä seuraan luonnollisesti teitä, kapteeni Becker!“ Robert sanoi innoffaasti. Hänen filmänsä säkenöiwät, ja hä-

nen postensa hehkuivat jaloista tunteista, jotka täyttivät hänen sydämensä. „Ah, tätä onnea, tätä sanomatonta onnea löytää isäni ja ehkä pelastaakin hänet kuolemanvaaroista, hädästä ja kurjuudesta! Sinä et saa estää minua, äitini! Kenenkä velvollisuus, jollei pojan, on etsiä armas isänsä!“

Rouwa Griffin taisteli kovan sodan sydämesjäsensä. Hän oli kyllä altis suurimpiinkin uhrauksiin puolisonsa hyväksi; mutta antaisiko hän poikansaakin niiden vaarojen alaiseksi, jotka jo ehkä olivat hänen puolisonsa näännyttäneet? Mutta eikö tämä toiselta puolen ollut juuri Robertin velvollisuus? Hän ei ollut lapsi enään, vaan rotewa, reipas ja nerokas nuorukainen, ja jalo tarkoitus elvytti hänen sielunsa, äidin sydämen täytyi myöntyä:

„Olkoon menneeksi, poikani“ hän lausui vapisevalla äänellä lastien kätensä poikansa pään päälle, „lähde Jumalan nimeen; Hän olkoon kanssasi! Jumala armahtakoon minua älköönkään riistäkö sekä puolisoa että poikaa minulla! Mene matkaasi, Robert! — Minä uskon poikani teille, kapteeni Becker; pitääkää huolta hänestä ja suojelekaa häntä.“

Zalomielinen kapteeni lupasi tämän uskomielisellä tavallansa, ja matka oli päätetty; kaikkiin valmistuksiin ruvettiin viipymättä. Becker osti laivan, joka wartavasten oli rakettu ja varustettu jäämeren-matkoja varten, ja kuormitti sen niin runsaasti kaitenlaisilla ruokavaroilla, että he saattoivat viettää ei ainoastaan yhden vaan parikin talvea laukana pohjassa.

Hetki löi, jona rouwa Griffin oli jättävä poikansa hyvästi. Hänellä oli enemmän voimaa ja vakavuutta kuin oli toivonutkaan. Hän syleili ja siunasi Robertia. Vielä kerran hän sydämellisesti varoitti Beckeriä pitämään huolta hänestä, ja kapteeni uudisti lupauksensa. Kohta he olivat

Toirolla — se oli laivan nimi — eikä wiipynytäkään kauvan, kun ankkuri oli nostettu, ja Toivo pullistunein purjein riensi pohjaseen, pohjaseen!

Muutaman viikon kuluttua lähestyttiin Grönlannin rantamia. Kapteeni Beckerin aikomus oli laskea Kalaniemelle, jossa oli Tanskalaisten turstakapteenin ja valmistuksen pääasema, kun eräs tapaus vaikutti, että hän hiukan muutti suuntaansa.

Robert seisoi eräänä aamuna mastonhäkissä ja tarkasteli tähyistin filmillä aukeata ulappaa. Muutamia mahdotoman suuria jäävuoria uiskenteli etäällä, mutta maata eikä purjetta hän ei oivaltanut. Uupuneena turhaan tutkimukseensa hän oli lähtä alas, kun hän viimeisellä katsauksella hawaitti pienen mustan esineen, jota hän ensin luuli walaskalaksi. Mutta se se ei kuitenkaan voinut olla; hän oli näkevinään pienen lipun liehuwan mustan pilkun yläpuolella. Keskintö tuli hänestä yhä merkittävämmäksi, jonka vuoksi hän lopulta huusi kapteenia, joka ensimmäisen perämiehen kanssa käveli edes takaisin peräkannella.

Kapteeni Becker noudatti tähyistimensä — parhaan mikä laivassa oli — ja katseli Robertin osottamalle suunnalle.

„Kas, se on kajaksi!“ hän huusi vähän ajan kuluttua. „Suullakseni siinä on ihminen, joka on nostanut hätälipun.“

„Kajaksi? Mitä se on?“ kysyi Robert, joka sillä välin oli tullut kannelle.

„Kajaksi on kewyt wene, jota Eskimot käyttävät kalastaisaan ja muilla merimatkoilla. Se on yksipuinen ja peitetty hylkeennahalla. Päitzi keskessä olevaa pyöreätä reikää, jossa soutaja istuu, kajaksi on kokonaan ilman- ja wedenpitävä. Kewyt kun se on, sellainen wene kulkee erinomaisen nopeasti wedenkälwossa, ja sen vuoksi en käsitä, mitkä tuo on päitallaan ja liikkumatonna kuin puupölkky.“

„Jokin onnettomuus on kohdannut miespartaa, joka tuossa istuu,” Robert arveli. „Kas, hän liehuttaa yhä hätälippuaan. Meidän täytyy hänelle avuksi.”

„Tietysti,” kapteeni vastasi, „vaikka siten joudumme oikealta suunnaltamme.” Hän jakeli kästjängsä, ja Toivo laski kohta toiseen suuntaan suoraan kajakkia kohden.

„Nuo ihmiset ovat oikeita uskalkkoja,” kapteeni lausui. „Kun Eskimo noin istuu venosessaan, joka vyön tavoin ympäröi häntä, puettuna päähän saakka piukkaan hylkeen nahkaiseen pukuunsa, ja tarttuu airoonsa, jossa on kummasafin päässä lapa, hän luulee olevansa yhtä warmassa turvasa kuin kalalokki, joka siivillään liitelee aaltojen yli. Mutta Eskimot ovat monen vaaran alaisia: varsinkin heillä on kultujaisä ja ajopuisa kassi kowaa vihollista, jos kajakki törmää niitä vastaan, ne repivät wenepitteen ja miesparta uppoo silloin pohjaan.”

Kapteenin ja Robertin puhuesa Eskimoista, jotka edellinen tunsi jo entisiltä matkoiltaan näillä purjehdusvesillä, laiva tuli yhä likemmäksi yksinäistä kajakkia. Siinä istui noin parinkymmenen vuotias nuorukainen, joka rukoillen ojenteli käsiänsä pelastajoihin kohden; hän oli hyvin kalvaka, ja kirkaat kynnelet vuosivat hänen poskillensa.

Eskimo kajakkineen otettiin kiiruusti kannelle. Kun miesparta oli päässyt kannelle, hän oli niin voimaton, että hän annettiin laiwalääkärin haltuun. Robert ryhtyi häneen innokkaasti, ja hänen ja lääkärin onnistui yhdoin yhdistetyin ponnistuksin saada hän tunnoilleen. Hänelle annettiin ruokaa ja juomaa, jonka jälkeen hän jätettiin lepoon ja rauhaan, joka vaikutti hänen voimiansa. Seuraavana aamuna Robert vei hoidokkaansa kapteenin luo, joka tavallisella hyväntahtoisuudellaan otti hänet vastaan.

„No, poikafeni,” kapteeni Becker sanoi, „sinä et näy tehneen juuri onnellista matkaa. Mikä nimesi on?”

„Samu, Kristian, kotoisin Kalaniemeltä Grönlannista.”

„Sitten olet joutunut jotenkin etäälle kodistasi, Samu hyvä. Kuinka se kävi?”

„Minä lähdin hylkeenpyynnölle, herra,” Eskimo vastasi, „ sillä minä olen metsästäjä, ja maanmieheni pitävät minua tarhimpana ampujana seasiansa. Minä otin mukaani pysryn ja luotipussin sekä evästä pariksi päiväksi, siten soustin jotenkin kauas merelle saareen, johon tiesin hylkeitten tavallisesti tulewan lekottelemaan. Tuli yö, ja minä olin varmaankin nukkunut, kun kova kolaus herätti minut, ja minä weneineni pyörähdin useita kertoja ympäri, joten jo luulin viimeisen hetkeni tulleen. Mutta onnekseni kajakini kääntyi jälleen pystyyn. Luultavasti olin tölmännyt walaskalaa vastaan, taikka iso hylje oli kulkenut pimeässä ylitsemi. Oli syy mikä tahansa, sitä en silloin ajatellut; aivan toinen asia minun huoletti. Bysyyni oli upponut meren pohjaan; se oli mennyttä kalua; mutta airo, herra, airo oli myös pois ja mitä minä airota woin tehdä näin kaukana maasta? Minun piti etsiä se, ja soustin sen wuoksi käsillä, mutta pimeässä oli mahdotonta löytää haettavaani. Ohtä hywinhän saatoin poikistua airosta kuin lähestyä sitä; tätä ajatellen päätin olla alallani aamuun asti. Wihdoin idässä päivä koitti, pimeys hälweni, mutta waikka kuinka katselinkin, airoa en nähnyt. Tilani oli arweluttawa, jo luulin joutuneeni surman suuhun, jollei joku toinen kajakki taikka walaskalanpyyntäjä tulisi pelastamaan minua. Kolme päivä ja kolme yötä kului; mitään pelastuksen toivoa ei ollut; ruokawarani olivat loppuneet. Taas aurinko waipei mereen, taas se nousi fieltä. Minä olin tullut niin woinmattomaksi, että tuskin woin pitää pääni pystyssä ja tähystellä

pitkin merta. Mutta juuri samassa hetkesä kuin koin tottua kohtalooni ja ajattelin: „Tapahdukoon Sinun tahtosi,“ juuri silloin keksin teidän purjeenne, joka lähestyi yhä enemmän ja enemmän, waikk’ei aiwan suoraan minua kohden. Ah, herra, minä ponnistin viimeiset woimani, liehutin nuttuani pääni ylitse ja odotin tuskallisesti merkkiä, että olin hawaittu. Jumalan kiitos, te käänsitte, minä olin nähty, pelastajani lähestyivät — ah! en voi selittää iloani. Mitä sitten tapahtui, itse tiedätte parhaiten. Kiitos, kiitos, rakas herra, siitä, että pelastitte waiwaisen elämäni.“

„Tätä nuorta herraa sinun tulee kiittää,“ kapteeni lausui osottaen Robertia. „Jollei hän olisi nähnyt sinua mastonhäkistä, olisimme purjehtineet ohitsesi huomaamatta sinua.“

Hannu osotti Robertille hartainta kiitollisuutta ja kertoi olewansa ynsinään mailmassa ilman wanhempia ja weljiä ja pyysi, että Robert ottaisi hänet palvelijaksensa; sillä hän osasi käyttää sekä pysyvä että harpuunia, metsästää sekä karhuja että walaskaloja. Robert katsoi kysyvästi kapteeniin ja, kun tämä nyökkäytti päätään suostumuksen merkiksi, otti Eskimon metsästäjäksensä ja lupasi hankkia hänelle kaikki sellaiseen toimeen tarwittawat kalut.

Muutaman päivän perästä Toivo saapui Kalaniemen satamaan, jossa wäestö suuresti kummasteli nähdessään Hannun hengissä, sillä kaikki luulivat hänen jo aikoja sitten kuolleeksi. Kaikki tiedot, jotka kapteeni Becker sai Hannusta, wakuuttivat hänelle, että tämä oli kelpo nuorimies ja että häntä pidettiin koko paikkakunnan taitawimpana ja rohkeimpana metsästäjänä.

Sittenkuin Kalaniemellä oli tehty tarhinmat kapteeni Griffiniä koskewat kuulustelemukset, ankuri taas nostettiin waikka ei ketään löydetty, jolla olisi ollut tietoja annettawana. Nyt päätettiin panna toimeen aikomus kulkea pitkin

Grönlannin rantamia, ja laiwan suunta käännettiin Melwille lahtea kohti.

Kuljettiin satamasta toiseen ja ruvettiin joka paikassa tuttavuuteen maan asukasten kanssa osaksi siinä aikomuksessa että saataisiin, mitä tarvittiin, osaksi, että kuulusteltaisiin kapteeni Griffiniä. Robert oli Hannulle ilmoittanut matkan tarkoituksen, ja tämä oli hänellä hyvänä apuna sekä kaupanteossa, että etsimässä jälkiä oikealle tielle. Muutamat maan asukkaat, joita Hannu puhutteli, sanoivat hänelle metsästysmatkallansa nähneensä sellaisen laiwan, kuin hän kertoi, ankkurisja Cap Rileyn kohdalla jäihin juuttuneena, mutta runsaasti varustettuna ruokavaroilla. Miehistö oli ollut terve, ja hyvällä mielellä oli ainoastaan odotettu jäänlähtöä matkan jatkamista varten. Tämä oli tapahtunut noin yhdeksän kuukautta sitten.

Baikka tämä tieto olikin vaillinainen, se kuitenkin antoi uusia toivoja. Ehkä laiwa oli vielä mainituksa paikassa ja pitkittä puheitta päätettiin purjehtia Cap Rileytä kohden. Baikk'ei siellä löydettäisikään laiwaa, ainakin saataisiin tarffa tieto, oliko Ellenor se laiwa, jonka Eskimot kertoivat siellä nähneensä.

Cap Riley oli etäällä, mutta matkan pituus ja vaikeudet eivät voineet pelottaa kapteeni Beckeriä eikä hänen reipasta toweriansa. Mitä enemmän pohjaan tungettiin, sitä enemmän kasvoivat vaarat, joiden kanssa oli taistelemisen. Toisinaan lewisi niin tiheä sumu merelle, ettei nähnyt paria askeltakaan eteensä, joskus taas oli tunkeuminen suurten jäävuorien välitse, jotka usein uhkasivat välttämätöntä perikatoa. Suurin heitä kohtaawa vaara oli raju myrsky, joka ajeli kauheita jäämöhkäleitä laiwaa vastaan. Koska oltiin lähellä maata, niin kapteeni käski laskemaan laiwaa pieneen lahteen. Toivo pantiin lahteen ankkuriin; mutta kauwan

ei kestänyt, kuin toinen ankkuriköysi katkesi toisensa perään, ikäänkuin ne olisivat olleet soittimen kielii, ja laiva wiskattiin takaisin ulapalle. Kapteeni ei sentään menettänyt lewollista mielenmalttiansa ja hänen esimerkkinsä oli hyvänä rohkaistuskeinona väestösälä. Raikki työskentelivät uutterasti, ja pian Toivo totteli taas peräsintä. Waara ei kuitenkaan vielä ollut siwuitse, ja vasta aamulla, kun oli päästy ajojälästä ja myrsky alkanut tyyntyä, miehistö uskalsi lewollisemmin henkiä, ja lyhyt uni wirtisti heitä niistä waiwoista, joita yön kuluesälä oliwat kärsineet.

Kapteeni, ensimmäinen perämies Lowell ja Robert eivät hetkeksikään lähteneet kannelta.

„Nyt tiedät, Robert,“ kapteeni lausui, „mitä jäämeren waaroja vastaan taisteleminen merkitsee.“

„Kyllä, jo tunnustanpa niiden olewan suurempia, kuin olen ajatellutkaan. Monesti luulin viime yönä loppumme warmaksi, ja ainoastaan teidän taitawuuttanne, kapteeni Becker, meidän on kiittäminen pelastuksestamme.“

„Pelastuksemme on tullut tuolta ylhäältä,“ kapteeni lausui luoden silmänsä taivaasen, „Sumala on ihmeellisesti waresjellut meitä. Mutta nyt on tyhjyys, jatkammeko matkaamme Cap Rileylle, wai etsimmekö suojapaikan, johon asetumme talwenpitoon. Waarat tulewat hetki hetkeltä suuremmiksi ja pelottavammmiksi.“

„Ah ei, kapteeni, ettehän todellakaan vielä aio ruweta ankkuriin,“ Robert sanoi innokkaasti. „Sumala on suojelewa meitä nyt, niinkuin tähänkin asti. Minulla ei olisi koto talwena ainoatakaan lewollista hetkeä, jollemme olisi ainakin Cap Rileyllä saakka. Rohkeutta, kapteeni! Minä henki rip-puu siitä.“

„Olsoon niin sitten, Sumalan nimeen!“ kapteeni wastasi. „Sinä olet reipas nuorukainen, poikasi! Tietysti meidän pi-

tää tehdä, mitä suinkin voimme, ja jos sörjumme, olemme kuitenkin tehneet velvollisuutemme!”

Burjehdittiin edelleen, ja vastoin kapteenin luuloa meri tuli aina puhtaammaksi jäistä, mitä kauvemmasi saavuttiin pohjaan.

Sää oli yhä kaunis; aurinko paistoi pilvettömällä taivaalla, ja kapteenin laskut osottivat, että ei enään oltu kaukana Cap Rileystä.

„Suomenna olemme luullakseni perillä,“ hän sanoi Robertille, joka kärsimättömänä halusi selkoa asiasta.

Jö tuli, mutta ollen niin lähellä matkan loppua Robert ei saanut unen kutkaustakaan filmiinsä. Hän löytäisi itsensä, taikka ainakin saisi tiedon, wieläkö hän oli elossa. Namun sarastaessa hän nousi mastonhätkiin ja katseli tähystimellään sille taholle, jossa hän toivoi näkewänsä Cap Rileyn huippujen kohoavan merestä.

„Sinä olet warhain työssäsi,“ huusi kapteeni, joka vähää myöhemmin tuli kannelle. „Wielä kuluu useita tunteja, ennenkuin pääsemme niin lähelle maata, että saatamme nähdä rannan.“

„Se ei tee mitään, kapteeni!“ Robert vastasi. „Minä tahdon ensimmäisenä saada maan näkywiini. Ilma on kirjas, niin että rannan pitäisi näkyä kauwasikin.“

Kapteeni hymyili nuorukaisen innolle. Robert jatkoi uutterasti tähystelemistään huolimatta muusta. Päivän koitaisja nousi puoliksi läpinäkyvä sumu merelle, mutta Robert ei kuitenkaan luopunut työstänsä toivoen puolipäiväauringon hajoittawan uswat. Niin tapahtuikin; taivaanranta kumastui selvästi wiheriäistä weden pintaa vastaan, ja samassa kaikui riemuhuuto mastonhätkiästä.

„Maa, kapteeni Becker!“ Robert huusi heiluttaen las-

kiaan päänsä ylitse. „Minä näen pari kallionhuippua eli kiviakasia. Onkohan se Cap Riley?“

Bantuansa tähyystinen filmällensä kapteeni wakuutti olta-
wan kawatun paikan näkyvisä, josta yleinen ilo syntyi
laiwalla.

„Toisella kallionkuffulalla,“ Robert taas huusi, „näen
lipputangon, jonka päässä on pallo.“

Raikki tähystimet, mitä Toiwolla oli, olivat filmällä,
ja jokainen huomasi saman kuin Robertikin.

Wihdoin ankuri heitettiin loiwalle rantamalle; wene las-
kettiin wesille, ja kapteeni, ensimmäinen perämies, Robert,
Hannu ja muutamia miehiä lähti maalle. Robert hyppäsi
ensimmäisenä maalle ja kiiruhti kuffulalle. Toiset tulivat
ripeästi perästä. Paitti merkkipuuta, joka huomattiin Eski-
mojen pystyttämäksi, ei nähty muuta merkillistä. Mutta wä-
häisen matkan päässä sieltä, pienellä niemikkeellä, joka poh-
jan puolelta oli turwasja kallioilta, kapteeni Becker keffi sel-
wiä jäännöksiä wiidestä ajumuksesta. Kallion lähellä oli mu-
reata kalkkiveä neljäsä kehämäisesä piirissä; ympärillä oli
suurempia kiveä, jotka nähtävästi olivat olleet telttakaton
kannattimia. Löydettiin muutamia neliskulmaisia kiviariinoita,
jotka luultawasti olivat olleet tulisijana. Wähän etäämmällä
kallioista, mutta samassa rivissä kuin äsken mainitut raunioi-
tin, oli suurehko aidattu paikka, johon käntävä oli etelän puo-
lella. Se oli kolmikulmainen päällekkäin pannuista kivistä
tehty huone. Restellä tätä kolmikkoa oli hylkeen- ja linnun-
luita, ja kallion juurelta Hannu löysi kappaleen purjekang-
asta. Kannalla pari, kolmekymmentä askelta tuonnempana
oli rönkkiö wihriäisiä, walkeita ja mustia laudanpalasia, joita
nähtävästi oli saatu särjetystä weneestä ja aiottu poltto-
puiksi.

„Tässä on kyllä tarpeeksi merkkiä,“ kapteeni Becker lau-

jui, „sität, että laiva on ollut ankkurissa tässä pidemmän aikaa. Onkoahan se ollut Ellenor wai joku muu? Oletta- kaamme ensimmäinen todeksi, niin kauvan kuin me emme löydä mitään, mikä todistaisi päin vastoin.“

„Mutta mitä nyt teemme?“ Robert kysyi surullisesti. „Ei mitään osota, mihin päin isäni on lähtenyt jätettyhänsä tämän paikan.“

„Meidän täytyy tutkia seutua tarkemmin,“ kapteeni vastasi. „Lähtekäämme kolmelle suunnalle, ensimmäinen tarkastelemaan oikeata rantaa, toinen vasenta ja kolmas sisämaata. Ennen auringonlaskua tapaamme toisemme täällä.“

Ehdotus hyväksyttiin ja pantiin heti käyntitöön. Kapteeni Becker lähti muutaman miehen kanssa vasemmalle, Lowell oikealle, ja Robert ynnä Hannu menivät sisämaahan päin. Kauvan aikaa ei kulunut, ennenkuin pysäynlaukaus kuului siltä suunnalta, johon kapteeni Becker oli lähtenyt, sitä seurasi toinen ja vieläpä kolmaskin. Se oli sowingu merkki, että jotakin merkittävää oli löydetty. Robert ja ensimmäinen perämies palasivat ravaakoin askelin.

„Löydetty, löydetty!“ kapteeni huusi heille. „Nyt meillä on todistus! Kapteeni Griffin on ollut täällä. Kas tässä, ystäväni on selvät todistukset!“

Ensimmäinen näkö, joka tulijoita kohtasi herätti heissä surullisia tunteita Siinä oli kolme hautaa keskellä jää- ja kiviäorpea. Hautakunnat olivat huolellisesti peitetyt laakkeilla kalkkiviillä ja varustetut nimikirjoituksilla, jotka ilmoittivat kolmen merimiehen siinä lepäävän. Nimet olivat:

Braim, Hartwell, Torington,

Ensimmäisen ja viimeisen alla oli kuolinpäivä mainittu:

1:nen päivä Tammiukuuta.

3:s päivä Huhtikuuta,

ja lisäys

kuolleet Ellenorilla.

„Minä tunsin aiwan hywin nuo kolme reipasta miestä, jotka tässä lepäävät ikuista unta,“ kapteeni lausui, ja „kirjotus, kuolleet Ellenorilla’ osottaa selvästi, että Ellenor vielä Huhtikuun kolmantena on ollut hyvässä tilassa. Tämä on suuri lohdutus sinulle, Robert, ja myös meille kaikille! Mitään jäännöksiä, jotka ilmoittaisivat haakfirikon tapahtuneen, emme ole nähneet; siis on selvää, että Ellenor on päässyt jäistä ja jatkanut matkaansa. Mutta etsikäämme enemmän!”

Wähän idempänä, sikempänä rantaa löydettiin suuri musta pilkka, jossa oli muutamia nauvoja, rautarenkaita ja muita rautakaluja; siinä oli siis ollut paja. Vielä sikempänä rantaa, mutta enemmän etelään käsin, huomattiin selvästi lainan kirvesmiehellä olleen työhuoneensa. Noin neljän sadan askeleen päässä haudoista löydettiin pieni talonpaikka. Wähän loitompana oli kasassa monta sataa läkikirasiaa, joissa ennen oli ollut lihaa, mutta jotka nyt olivat kiviä täynnä, ja luultavasti käytetyt painolastina. Päälle päätteeksi tavattiin pienoinen puutarhan perustelma, johon ahfera käsi oli istuttanut sanmalkaswia ja wuokkoja. Raikki todisti, että tässä oli aiottu olla pitemmän aikaa taikka tulla tänne takaisin.

Sitä paitsi löydettiin purjekankaan palaisia, nuorantähtiä, tynnyrinwanteita, rautakaluja, wuodepeite, pari käsi-neitä sekä awain ja messinkikisko, joka luultavasti oli kotoisin lainalippaasta, sanalla sanoen, löydettiin paljous kaluja, jotka osottivat kapteeni Griffinin siinä olleen kauwan aikaa talwimajoilla.

„Raikki, mitä nyt on löydetty todistaa, että ystäwämme on ollut viime talwen täällä,“ lausui kapteeni, joka tarffaan oli katsellut kaluja. „Koska ainoastaan kolme miestä on Ellenorin lufuisasta miehistöstä talwen ajalla kuollut, saamme siitä ilahuttawan johdelman, että terweyden tila on ollut hyvä

ja ettei ruokawaroja ole puuttunut. Muutamat tähän jääneet kalut wiewät minut toiseen johtopäätökseen, että lähtö on tapahtunut suurimmasja kiuruusja. Kentiesi lämpimämpini tuli on puhaltanut, taikka Ellenor on tavalla eli toisella päässyt jääkahleistanja, jonka wuoksi Griffin on käyttänyt tilaisuutta hyväkseen, ja nostanut ankkurinsa päästäkensä ulapalle. Helposti saatan kuwailla, millä kiuruulla matkalle on lähdetty, niin että yksi on jättännyt kääsineensä, toinen awainensa, ja kolmas peitteensä lähden hommassa joutuakseen aikoinaan laiwalle. Mutta nyt on kysymys, mihin päin Griffin on suunnannut kulkunsa? Siinä suhteessa olemme epä tiedossa. Luulempa, että meidän, kun emme etelässä löytäneet mitään jälkeä Ellenorista, täntyy jatkaa tutkimustiamme pohjaan päin. Mutta wuoden aika on todellakia jo kulunut pitkälle, ja meidän tulee valmistaida wiettämään talwea jäissä. Yksinäni sitä en tahdo päättää. Sanokaa ajatuksenne, hyvät ystävät!”

Ensimmäinen perämies, Robert, lääkäri ja kaikki äänestiwät yksimielisestti matkan jatkamista. He kyllä aawistiwat kaikki kohtaawat waiwat ja wastukset, mutta siitä huolimatta he olivat hyvällä mielin. Ankkuri nostettiin siis, ja matkaa jatkettiin kohti pohjan jäisiä seutuja.

Lähdettyänsä Cap Rileyltä ystäwämme saapuiwat muutamana päivän perästä lähteen, jossa he ollen näin kaukana eiwät toiwoneet löytäwänsä ihmis-asuntoja. He hämmästyiwät siis suuresti nähdesjään joukon Eskimoja rannalla. Kapteeni ja Robert ottiwat Hannun kanssansa ja lähtiwät maalle. Jälkimmäinen rupefi puheisin maanmiestensä kanssa ja kysyi heiltä tawallisuuden mukaan tietoja kapteeni Griffiniestä. Mutta he eiwät tietäneet mitään hänestä. He oli-

wat metsästäjiä ja kalastajia, jotka olivat wainoineen ja lapsineen ainoastaan epämääräiseksi ajaksi asettuneet tähän seutuun, ja aikoivat talwen tullen wetäyä etelään päin. Kapteeni Becker oli jättää heidät, kun Hannu pidätti häntä.

„Tämä on luullakseni,“ hän sanoi, „wiimeinen tilaisuus saada koiria ja rekiä.“

„Koiria ja rekiä?“ kapteeni matki, „Uhaa,“ hän lisäsi vähän ajateltuaansa, „sinä olet oikeassa, Hannu hyvä! Niistä olisi kyllä meille suurta hyötyä talwimajoisjamme, mutta mistä saisimme niille ruokaa?“

„Seittäkää se minun huolekseni, herra kapteeni!“ Hannu vastasi. „Eskimokoirat eivät ole mitään herkkujuita, ne syöwät mitä hyvänsä, karhun- ja hylkeenlihaa, wieläpä kalanpäitä ja muuta törkyä. Ainoastaan suolattua lihaa ne eivät syö. Niin kauwan kuin minulla on ruutia ja luotia, heiltä ei ole ruoka puuttuwa.“

No kysyypäs sitten maanmiehiltäsi, tokko he tahtowat luowuttaa meille muutamia koiria.“

Eskimot olivat suostuvia kauppaan halvasta hinnasta, ja Hannu walitsi suuresta joukosta wiisikymmentä parasta koiraa, jotka wiettiin Toiwolle, missä niille laitettiin koppi. Sitten Hannu otti pysynsä mennäksensä metsästämään. Robert ja lääkäri olivat walmiit seuraamaan häntä. Hän oli Eskimoilta kuullut, että vähän kauwempänä olemassa lahdessa oli sarwivalaita kosolta. Tämä saattoi kapteenin warustamaan weneen, jolla hän metsästyskumppanineen lähti mainittuun lahteen.

Tunnin soudettuaansa he saapuivat lahteen. Eskimot olivat oikeassa, siellä näkyi wiisi kuusi sarwivalasta tellehtimäsä wedessä. Ne eivät olleet lainkaan pelfuria; wene pääsikin siis pian ampuvälille. Hannu nosti pysynsä ja ampui. Yksi noista suurista eläwistä hyppäsi samassa kor-

kealle aalloista, putosi raskaasti takaisin, nytkäsi muutaman ferran ja kääntyi seljälleen.

„Se on meidän, se on kuollut,” Hannu sanoi tyytyväisenä. „Luoti on käynyt filmästä fiisään ja mennyt aiwuihin. Mutta kas, nuo toiset eivät lähdekkään pakoon vaan uiwat toweriwainajansa ympärillä, juurikuin ei mitään olisi tapahtunut. Herra Robert, nyt saatatte koettaa onneanne, mutta tähdätkää päähän; sillä muuten sarwiwalas ei wälitä luodista enempää kuin herneestä.

Lääkäri ja Robert tähtäsivät ja ampuivat yht'aikaa. Wedesjä syntyi waahlinen pyörre, joka todisti luotien sattu-neen, ehkä ei kuolettawasti. Haavoitettu eläin sukelsi pää edellä synnyteen ja katosi.

„Kärsiwällisyyttä waan!” lausui Hannu, joka taas oli pannut pysäsynsä panokseen. Se tulee kyllä pian hengittämään ilmaa.”

Tuskin sarwiwalas oli pistännyt kuononsa wedestä, kun laukaus pamahhti. Hannu alensi pysäsynsä itseensä tyytyväisenä naurahdellen. „Se on saanut tarpeeksensa,” hän lausui. „Nyt se paneikse seljälleen kumppaninsa wiereen. Koirat saawat ruokaa pariksi wiikoksi. Junnatkaamme nyt saaliimme laiwaan.”

Miin käwikin. Toinen hywin warustettu wene tuli metsästäjille awuksi, ja illan tullen he pääsivät Toiwolle, fikoiwat saaliinsa kannelle ja palottelivat sen. Koirilla oli fiis runsaasti muonaa; ja kun seuraawana päivänä myötäinen tuuli puhalsi, lähettiin taas purjehtimaan.

Mitä edemmäksi pohjaan tultiin, sitä enemmän waarat ja wastukset lisääntyiwät. Syyskuun wiimeisinä päivinä täytyi heittää toivo kauwenmaksi pääsemisestä, sillä filmäkantamaton jäätikkö sulki tien. Wähäisen neuwottelun pe-

rästä päätettiin etsiä satamaa, johon sopi ruweta ankkuroimaan ja valmistaa talvimajoja.

Suunta käännettiin etelään päin ja muutaman päivän purjehduksen perästä tultiin lahteen, joka oli kokonaan jäistä puhdas, sillä kohijewa joki laski siinä mereen. Soitakuita wiheriöiviä kaswia peitti wirranrannan, joka antoi paikalle mieluisan näön. Joka taholta lahtea ympäröivät korkeat kalliot. — Parempaa satamaa ei woinut löytää.

Kapteeni laski lahteen ja löysi hyvän ankkuripohjan muutamien saarien takana, jotka suojelivat laivaa kulkujäiltä. Ankkuri laskettiin ja päätettiin, ettei sitä ennen nostettaisi, kun kewät-aurinko paistoi.

Nyt kiiruhdettiin tekemään valmistuksia, että kaikki olisi warustettu talvipakkaisja warten. Kapteeni Becker tiesi koke-
muksesta, että paras tapa suojella itseänsä ilman-alan anka-
ruudelta oli laittaa asumukset samaan tapaan kuin maan
asukkaatkin, ja elää samallaisella ruo'alla kuin he, wälttäen
kuitenkin sitä siivottomuutta, joka on tavallista eskimoma-
joisja. Hän tyhjensi warastohuoneen kaikista siellä löyty-
wistä tawaroista ja kuljetti ne jonkinlaiseen säilyttöön, joka
rakennettiin rannalle. Nyt koirat ja reet oliwat tarpeen,
sillä täytyi lähteä noutamaan sammalia suurisja määrin.
Jotenkin suuri huone laitettiin kannen alle, seinät peitettiin
paksulla sammalferroksella, samoin lattiaakin, ja katettiin purje-
kankaalla. Käytävä oli laiwahuoneesen ja muodosti jonkin-
laisen tunnelin, joka myös oli sammalpeitteinen ja warus-
tettu niin monella esiripulla ja owella, että jotenkin woittiin
estää pakasta tunkeumasta sijälle.

Raikki merkit ilmoittiwat nyt talwen olewan tulossa. Sinnut, jotka heidän lahteen tullessansa oliwat sulostutta-
neet seutua, katosiwat yht'aikaa. Ne lähtiwät etelään päin.
Synyskuu ei ollut vielä puolesjakaan, kun jo tuli niin an-

kara pakkane, että yhden yön perästä saattoi kävellä ympäri laivaa ja ajaa reellä maalle.

Kun talvimajat, jotka maksoivat monta puuhaa ja ponnistusta, olivat valmiit, kapteeni Becker piti neuvottelun matkakumppaniensa kanssa. Oli keskusteltavana, millä tavalla nyt voitaisiin kuulustella kapteeni Griffiniä. Meritse ei käynyt päinsä, vaan maitse, ja pääasiallisesti juuri tätä warten kapteeni oli hankkinut itselleen koiria ja rekiä.

„Joskakin Grönlannin rannikolla,“ hän janoi, „ystävämme täytyy oleskella, jos hän vielä on elossa. On siis wälttämätöntä, että koetamme tunkeutua niin kauwas pohjoiseen, kuin suinkin on mahdollista. Woidaksemme tehdä tämän meidän tarvitsee paikka paikoin laittaa pysäkkiä, jossa saamme turwapaikan palaamatta joka kerta laivaan. Jos warustamme nämä pysäkit riittäwällä paljoudella ruokawaroja niin kyllä kykenemme kulkemaan kuusi- tai seitsemänkymmentä, penikulmaa.“

Tämä ehdotus pantiin heti toimeen. Ruokawaroja kuorattiin rekeihin wietäwiksi niihin pysäkkeihin, joita laitettiin. Reet sopivat oiwallisesti tähän tarkoitukseen. Paitsi jalak sien anturoita, niiden koonpanemisessa ei ollut muuta rautaa. Raikkia niiden osia pysyttiwät koossa hihnat ja ne olivat päällystetyt hylkeennahalla, niin että ne samalla olivat keveitä ja lujia. Ewäs, joka otettiin mukaan, oli parhaasta päästä pemmikaania eli kuwattua ja hienonnettua lihaa suljettuna läkkipönttöihin, joissa oli teräwät päät wustustamasja jääkarhujen hyökkäyksiä, jos ne olisimat tahtoneet niiden sisällystä saada kynsiinsä. Muuta ruokawaroja säilytettiin astioissa ja lippaisja, jotka olimat wahwasti rau-dotetut.

Wiehistön pufuna oli puhwelinnahkainen takki, johon kuului n. s. karhunnahkainen „maksusäkki,“ mihin saattoi

ryömiä, kun täytyi olla yötä taimas-alla. Päitfi sitä otettiin mukaan telttä ja vedenpitäviä peitteitä.

Syyskuun kahdentenäkymmenentenä kaikki oli valmisna matkalle. Että Robert oli yksi osan-ottaja meidän ei tarvitse mainitakaan, ja Hannu oli hänelle turki tarpeellinen, sillä kukaan ei osannut paremmin kuin hän seurustella koirien kanssa. Kello puoli yksi päivällä he jättivät laivan jälkeen jääneiden eläköönhuutojen kaikuesssa. Ensimmäisenä ajoi Hannu, jonka reen edessä oli kuusi koiraa valjaisissa, sitten seurasi viisi muuta rekeä yhtä monta juoksijaa edessä; joka reessä oli merimies ohjillisena, viimeiseksi tuli Robert, joka tahtoi nähdä koko matkueen. Sileä jäävyöhyke oli pitkin rantoja; matka kävi rattoisasti, ja koirat haukkuivat ilosta, kun he pitkästä joutilaisuudesta pääsivät raikkaaseen talvi-ilmaan.

Syvässä mielin matkustajamme jatkoivat maellustansa raiwaamattomilla teillä. Koirat olivat kestävä ja väkewät pikajuoksijat.

Robert, Hannu ja heidän towerinsa olivat varustetut pysähyillä ja pitkillä puukoilla. Kun Grönlannin seuđuilla tapaa useasti jääkarhun, täytyi sen vuoksi olla valmis kohtaamaan noita pelottavia petoja.

Ilta yllätti; tähdet kilsuivat; täytyi siis ajatella yösjää. Hannu ajoi rekinsä sen tähden lähemmäksi rantaa, missä hän näki muutamia korkeita kallioita, joiden alla hän uskoi löytävänsä suojaa pohjanvihuria vastaan. Toiset reet seurasiivat ja muutamassa tuokiossa kaikki olivat kallioiden juurella. Se hämmästyivät suuresti siellä nähdessään useita pieniä irtaimista kivistä pystytettyjä majoja.

„Mitä tämä merkitsee, Hannu?“ Robert kysyi. „Onko fattuma tuonut meidät eskimokylään?“

„Nämät majat eivät ole asutuita,” Hannu vastasi. „Mitään tallattua polkua ei käy niiden luo. Monta vuotta on kulunut, fittenkuin täällä on ihmisiä asunut. Mutta sytyttäkäämme lamppu ja käykäämme sisään.”

Hän toi reestä suuren rautalampun täytti sen hylkeen-ihrralla ja sytytti sen. Robertin seuraamana hän meni majoille. Kaksi ensimmäistä olivat autioita, mutta kun Hannu nostatti kolmannen majan nahkaista esirippua, hän ja Robert huudahtivat kauhistuksesta. Se seisahuivat kivettyneinä owelle ja katselivat kasvot kalmankarwaisina toifiansa.

„Käykäämme lähemmäksi!” Hannu lausui wihdoin luotuausja taas filmänjä majaan. „Nuo ihmisraukat eivät tee meille mitään pahaa.”

Robert oli myös tointunut ja astui sisään. Hannu seurasi häntä ja walasi majaa kohottain lamppua. Surkea näky kohtasi heitä. Pöydän ääressä, jolla oli oljytön lamppu, istui, ikäänkuin eläwinä, wiisi ihmisruumista mustunein huulin ja sywään wajonnein filmin. Heidän ruumiinsa, jotka ijäinen pakkanein oli jäädyttänyt kivenkowiiksi, olivat jääneet melkein muuttumattomiksi. Ensi filmänräpähkessä olisi saatanut luulla heidän uinailewan. Se istuivat taaksepäin keikistyneinä, käsiwarret wilstosti rippuneina ja jalat ojennettuina. Koira oli kyyristynyt isäntänsä jalkain juureen ja pieni, turkkeihin kääritty lapsukainen lepäsi äitinsä parmoilla.

Kauwan aikaa Robert ja Hannu katselivat tätä kauhistawaa seuraa.

„Mitähän onnettomus lienee tässä tapahtunut?” Robert kysyi melkein kuiskaamalla.

Hannu osotti pieniä sawuräppäniä, jotka olivat suljetut jäällä ja lumella.

„Suultawasti,” hän sanoi, „näitä ihmisparkoja on kohdannut kowa lumipyry, joka on tukkinut räppänät. Se on

ainoa selitys. He ovat tufestuneet ja heidän kuolemansa lienee tapahtunut samalla haavaa.”

Robert oli samaa ajatusta. Hän ehdotti, että ruumiit haudattaisiin. Hannu suostui siihen mielellään. Hautakumpu luotiin kivistä mainajien yli, ja hengellinen, harras rukous luettiin heidän sielujensa autuudeksi.

Seuraavana päivänä matkustettiin vähemmän, sillä Hannun täytyi lähteä hankkimaan ruokaa koirille, jotka olivat olleet koko vuorokauden syömättä. Puolipäivän aikaan tehtiin pysäys. Hannu luuli läheisyydessä olevan hylkeitä. Yksi reki tyhjennettiin sen vuoksi. Robert ja Hannu istuivat siihen ja ajoivat aika laukkaa pitkin fileätä iljanfoa.

Mussa kaikki kävi hyvin, mutta kohta te tulivat heikommalle jäälle. He eivät kuitenkaan piitanneet mitään tästä havainnosta, etenkin kun Hannu iloisesti huudahti samalla: Hylkeitä! hylkeitä! Nuo ovat meidän! Eteenpäin! eteenpäin!

Avento oli tullut jäähän, ja sen reumalla loikoi muutamia hylkeitä lefottelemassa päivänpaisteessa.

Koirat kiihtivät eteenpäin täyttä vauhtia, ja oli kuljettu jo aika matka, ennenkuin Robert huomautti Hannulle jään heikkouden.

„Hoh, kohta olemme perillä,“ Hannu vastasi. „Palata emme saa, sillä silloin kadotamme saaliimme. Paras on kulkea niin nopeasti kuin mahdollista, ja kyllä jää kestää, kun vaan koirat tekivät tehtävänsä.“

Suutaen ja siwallen ruoskallaan Hannu ajoi juoksojaan, jotka enensivät vauhtinsa verrattomaksi nopeudeksi. Wähän matkaa vielä, niin olisi oltu wahwemmalla jäällä. Metsästäjämme olivat pelon ja toivon vaiheilla, mutta juuri kuin he luulivat pääsneensä vaarasta tapahtui jotakin, jota he vähimmin olivat odottaneet. Koirat seisahtuivat äkisti, luultavasti peloisiaan ohuen jään aaltoilewasta liikkeestä.

Saada ne juoksemaan oli mahdotonta, ja seuraavassa filmänräpähässä myös myöhäistä. Jää muurtui vasemman jalaksen alta.

„Pelastakaa itsenne herra!“ Hannu huusi. „Eteenpäin! Laahatkaa itseänne mahallanne jään poikki ja jättäkää reki koirineen minun haltuuni. Ei vielä hätää ole, jos vaan teette, niinkuin sanon.“

Robert totteli vaistontapaisesti tätä neuvoa, jätti reen ja heittihe jäälle, jolloin Hannu antoi hänelle takaapäin aika syvänksen, niin että hän luisti ainakin kymmenen askelta eteenpäin. Puolesa minuutissa hän oli wahwalla jäällä.

Hannu koetti silläwälin epätoivoisilla ponnistuksilla leikata koirain wetohihnoja poikki ja pelastaa eläinraukat. Hän heittihe eteenpäin ja ui seuraavassa hetkessä jääsohjeessa. Robert pelkäsi näkewänsä hänen ja koirain uppoaman, kun lopulta taitawan uijan onnistui katkaista koirain wetohihnat ja auttaa koirat wahwalle jäälle. Sitten hän kiiruhti reen luoksi ja sitoi siihen nuoran, jonka pään hän otti hampaisinsa ja ui jäänreunalle. Mutta hänen ponnistuksensa päästä ylös olivat turhia, sillä jää murtui aina hänen allansa, ja tällä tawoin hän woimansa pian olisimat uupuneet.

„Reki!“ Robert huudahti. „Ota reki awukseksi!“

Hannu ymmäräsi hänen ajatuksensa. Hän wei reen juuri jään reunalle, laski toisen polwensa sille, tekihe mahdollisimman keweäksi, pullisti rintansa, ojensi käsiwartensa warowaisesti, hypähti äkisti potkaisten rekeä jaloillansa ja pääsi siten jäälle. Rehellinen Hannu oli pelastettu. Mutta hän matkasi liikkumatta, ikäänkuin kuollut. Robert hieroi hänen kangistuneita jäseniänsä, otti wyöltänsä pienen pullon ja antoi hänen juoda tilkan winiä. Elämä palasi ja pian Hannu oli pystyissä taas.

„Kas niin,“ - hän sanoi, „kiitos, herra Robert! Menkäämme nyt tervehtimään hylkeitä!“

Robert katsoi häneen kummastellen. „Eikö metsästys-halusi jo ole sammunut, Hannu hyvä?“ hän kysyi.

„Ei, päin vastoin,“ hän vastasi. „Me Eskimot olemme tottuneet tuollaisiin pieniin onettomuuksiin. En tahdo ilmaiseksi tätä waiwaa nähdä. Kulkua on panewa wereni liikkeelle, ja koiraparvamme tarvitsewat ruokaa.“

Hän oli pitänyt kiinni nuorasta, joka oli sidottu rekeen, ja weti sen helposti wahwalle jälle. Sen jälkeen hän laittoi ajokalut kuntoon ja wäljasti koirat uudestaan. Pysyvät olivat onneksi tallella, ainoastaan wähän märkiä. Mutta Hannu kuivasi ja ruokkosi ne, pani ne uuteen panokseen ja kaasi runsaasti ruutia sanckkiläpeen. Hylkeet olivat vielä jäljellä, noin sadan askelen päässä, muutamia jäällä, toiset wain pää ylhäällä wedestä ja mulkoilivat utelijaina metsästäjiä.

Nämä kulkivat warowaisesti ja pysähtyiwät luminietoksen taakse.

„Nyt meidän tulee ampua samalla kertaa,“ Hannu lausui, „saadaksemme kassi, sillä ensi laukausten kuultuansa toiset sukeltawat ja katoawat. Tähdättää tuota suurta hidasta rötkälettä, herra Robert, tuota, joka on likinä; minä otan hänen towerinsa. Oletteko walmis?“

„Olen.“

„Antakaa mennä.“

Kassi laukausta pamahti. Hylkeet mullahtiwat weteen, mutta kassi jäi liikkumattomana mahaamaan.

„Hywin osattu!“ Hannu riemuitsi. „Suodit owat satuneet päähän. Hoh, wähän harjoitusta wain, niin olette tarffa ampuja.“

Se kiiruhtiwat noutamaan saalistanja. Hannu awasi

hylkeet mahasta, wiskasi sijukset koirille, otti pienen kirweensä wyöllään ja palotteli lihat, jotka kuormattiin rekeen. Sen jälkeen he läksivät paluumatkalle.

Leirisjä syntyi iloa heidän palatesansa kumppaniensa luoksi; koirat ulwoiwat ilosta saadessaan odotetun ravintonsa. Kun tämä lyhyt päivä oli jo lopussa, päätettiin jäädä siihen yöksi. Reet asetettiin kehään, niin että ne muodostivat turwamuurin, jonka takana saattoi lewätä. Kufin ryömi makuusäkkiinsä, peittyi turkkeihinsa, ja pian kaikki olivat sywässä unessa. Syvä hiljaisuus vallitsi ylt'ympäri, silloin tällöin kuului wain kuorsaus taikka koiran murina, jota ma-kuutowerinsa oli nyhjäissyt.

Punertawa hohde idän puolella ilmoitti aamun lähene-
misen, eikä tähän asti mitään ollut häirinnyt makaawia, mutta nyt joku nuuski rekiä ja kofi yhtä ja toista wiskata kumoon. Kumajawa läähötys kuului; koirat heräsivät ensiksi, ja sitten walpas Hannu.

Koirien lewottomuus todisti, että jotakin tawatonta oli tapahtumassa, jonka wuoksi Hannu heti tarttui pysähyensä, nousi warowaisesti ja kuunteli. Hän löi filmänyksen rekien ylitse ja oli nähnyt tarpeeksi. Mikä jääkarhu hiipieli ulkopuolella leiriä ja näytti halukkaalta tulemaan sisäpuolelle terveisille.

„Sywä, että reet olivat lujasti fidotut,“ Hannu juwisi, „muuten mesikämmen olisi heittänyt meidät unessa. Nyt hän on tervetullut. Wuotappas kun annan sinulle turkkiisi jotakin, joka ehkä kummastuttaa sinua.

Amunsarastus oli jo joutunut niin pitkälle, että selwästi saattoi erottaa karhun hahmowiivat. Ja kun tämä näyttihe pienestä parin reen välisestä reiästä, Hannu otti tilaisuudesta waaria, tähtäsi ja laukasi. Karhu karjui raiwoitana, luoti oli sattunut, eh'ei kuolettawasti. Kontio karvasi uudestaan rekien kumppuun ja puisteli niitä aika-

lailla. Wiifainta olisi ollut lähteä kypälämäkeen, sillä laukaus waattoi leirin walvehille.

„Mitä nyt, mitä nyt on hätänä?“ huutelivat unenpöppö-räsä olevat kumppanit.

„Nouskaa, nouskaa!“ Hannu wastasi. „Pysy kouraan, sillä olemme saaneet aamuvieraita!“

Karhu murisi ja koirat ulvoivat, enempää ei tarvittu-kaan tekemään kehotusta vaikutukselliseksi. Pian oltiin wal-miina ottamaan vastaan vierasta kuumiin kourin. Kuusi pysynä oli heti tähdättyvä kohti ottoa, joka ei hätäillyt wä-hääkään. Kiivas ammunta alkoi; missä tahaansa karhu nä-kyi, se sai luotia turkkiinsa. Mutta hän kesti kauwan moista kestitystä, rawistelihe ainoastansa, ikäänkuin hän olisi tahto-nut pudistaa luodit itsestänsä.

„Kas waan, tuolla on penikka myös!“ Hannu huudahti. „Se onkin naaraskarhu! Siinä hänen raiwoutensa ja kowa-pintaisuutensa. Se on saanut hylkeenpaistin haistimiinsa; siitä olisi tullut herkkupala hänen penikkallensa. Mutta kar-humpöysti ei maistu huonolta myöskään. Ulos siis! Steen-päin!“

Hän hyppäsi rekien ylitse, ja Robert seurasi häntä kan-tapäillä. Emä oli nyt päättänyt paeta, mutta hän ei pääs-syt kyllin nopeasti, sillä poika wiidytti häntä. Hän seisah-tui sen wuoksi, kääntyi wainoojiansa vastaan, nousi takaja-loilleen ja awasi weripunaijen, kahdella kiiltävällä hammas-rivillä warustetun kitansa. Robert ja Hannu pitivät wa-ransa ja laukasivat samalla kertaa pysynsä. Luodit olivat osuneet, kontio löi hurjasti ympärillensä etukäpälöillensä ja päästi kiwun- ja raiwonsekaisen karjahduksen. Silmänräpäyk-sen aikaa näytti siltä, kuin hän olisi aikonut syöstä urheiden wastustajiansa kimppuun, mutta koirain haukunta, jotka nyt ryntäsivät esiin, saattoivat hänen toisiin ajatuksiin. Hän

sylsäsi poikaansa kuonollaan, niin että se lensi kappaleen matkaa, ja luntusti itse perässä. Koirat ympäröivät häntä, mutta hän ei huolinut heistä, vaan murehti ainoastaan poikaansa puolesta. Se sai syyänsä uudestaan, sitten emä kääntyi wainoojiaan vastaan antaaksensa sille aikaa päässä pakoon. Mutta tuo typerä poika jäi aina siihen paikkaan, johon emä oli hänen sinkahuttanut, ja odotti aiwan lewollisesti, kunnes mamma tuli awuksi. Näin kului kauwan aikaa, ja Hannu sekä Robert saivat aikaa panna pysäköintä panokseen ja tulla perässä.

Koirat ajoivat sillä wälin karhun ahtaaseen ja kiwiseen laaksoon, jossa sen oli tukalaa kulkea joutuisasti. Hän kävi yhä hitaammin, poika oli aiwan uupunut, joten koirat pian saarsivat kummanfin.

Robert ja Hannu lähestyivät paikkaa. Emä kulki ainoastaan askelen astelelta taapäin, kohosi suoraksi, otti penikkaansa takajalkainensa wäliin ja iski etukäpälöillään koiria. Näytti siltä, kuin pari myllynsiipeä olisi juhisjut ilmassa. Tuon tuostakin hän uhkaili walkeilla hampaillaan takaa-ajajoiensa.

Kun Hannu ja Robert joutuivat tappelupaikalle, penikka näkyi jo wähän wirtistyneen ja pysyi nyt äitinsä rinnalla. Mutta koirat eivät luopuneet heistä, vaan kihisiwät heidän ympärillensä kuin paarmat. Hannu huuteli koiria nimeltä saadaaksensa heitä erillensä karhusta, mutta tappelu-innossansa he eivät kunnilleet hänen ääntänsä.

„Nuo tuhmat elukat!“ hän huusi harmissaan. „Minun täytyy ampua uhalla, waikkapa haavoittaisinkin jonkun heistä. Se on parempi kuin, että wihollinen tekee lopun kaikista heistä.“

Hannu kohotti pysäköintä, tähtäsi tarkkaan ja odotti sopiwaan tilaisuutta laukaista sen. Luoti teki tehtävänsä; emä

faatui maahan haavoitettuna keskelle päätä. Koirat farkasivat penikan niskaan ja sillä tappelu oli loppunut.

Toiset ampujat joutuivat nyt vasta kiistakentälle ja auttoivat Hannua nylkemässä kaatunutta vihollistansa. Sihasta tuli verraton paisti koirille. Heidän herransa sitä vastoin pidättivät itsellensä penikan ja laittoivat siitä oivan aamiaisen.

Wasta puolipäivän aikana oltiin valmiina matkalle. Se oli tukalata, mutta jäntevästi kestettiin kaiffi vaikeudet. Pakkanen oli myös kiristymässä. Jo oli tehty kaksi pyhätkiä eli muonakätköä sopivan matkan päähän toinen toisestansa ja pääasemapaikalta. Nyt tuli myös tehdä kolmas. Mutta Robert tahtoi sillä välin tunkeua niin kauvaksi pohjaan kuin mahdollista. Hän toivoi alati löytävänsä jotain jälkeä isästänsä. Mutta kun he lopulta tulivat jyrkän jäävuoren luo, joka sulki heiltä tien, ja jonka ylitse he turhaan kokiivat päästä, niin he päättivät sen juurelle laittaa viimeisen muonakätkön. Ruokavarat pantiin luolaan, jonka he tapasivat; he wierittivät suuria kivilohkareita niiden ylitse, panivat pienempiä kivenmurusia päälle ja loivat lopuksi hietaa ja lunta. Sitten he hakkasivat avennon jäähän ja valoivat wettä päälle päätteksi. Nyt he luulivat niin wiisaasti menestelleensä, että jääkarhut ennen repisivät kyntensä, kuin saivat warat saaliiksensa.

Ennentuin paluumatkalle lähdettiin, Robert ja Hannu famoilivat koko päivän ympäri lähiseutuja, mutta he eivät löytäneet mitään siitä, jota etsivät. Niin muodoin täytyi lähteä paluumatkalle.

Kulku käwi nyt paljoa nopeammin, kun reet olivat tyhjäät ja keweät, koirat lewänneet ja hyvin ruokitut ja iljankofileä kuin kувastin. He saapuivat wihdoin laivalle ja heitä terwehdittiin riemullisesti. Kaiffi olivat terweitä, ottamatta

lukuun muutomia pakkasempuremia, jotka pian lääkärin hoidossa paranivat.

Nyt oli ehditty Lokakuun loppupuoleen ja tuo puolivuotinen talviyö lähenei lähenemistään. Marraskuun alussa aurinko ei enään kohonnut taivaanranta korkeammalle, vaan pysähtyi siinä, ikäänkuin se olisi ollut kiinnitetty. Mutta päivänvalo oli toisinaan erinomaisen kaunis. Kuusumpu- nertava kohde levisi taivahalle; waaleimpana se oli zenith'issä eli yläkohdassa, sitten se vähitellen muuttui sinipunerwaksi, sinipunerwasta heleäksi purppuraksi, joka väik- tyi koko ilmanrannalla.

Kun täysikuu nousi, se ensin näytti suurelta leikkitu- lelta, mitä korkeammalle se nousi, sitä enemmän se walo- hopeoitusta loistawille jäämöhkäleille ja lewitti lempeätä wa- loa lumiaukiolle. Tähdet eivät wilkkuneet enään, vaan pa- loivat hiljaisessa loistossa; ne näyttiwät filtä, kuin läpiä olisi pistelty tummansinewään taivaankanteen.

Talviyö oli tullut. Marraskuun loppupuolella nähtiin ainoastaan heikko kajastus auringon reunasta, ja lyhyt päivä muuttui synkäksi hämäräksi, ja waiwoin ainoastaan saattoi lukea kirjaa.

Waikka talwiasumus oli huolellisesti warustettu, käre- fittiin kuitenkin pakkasta. Kahdessa uunisssa walkea paloi lakkaamatta, mutta kun aamufella heräsi, pielukset oliwat huurteessa. Sulaa wettä ei enään misjään tawannut; jos halusi juoda piti ensin sulattaa kiwikowa jääkappale ja jos laski maljan luotansa, wesi oli siinä jäätynyt pohjaan asti muutamassa minuutissa. Raikki syötävät tawarat tuliwat niin-ikään kowiksi ja lujiksi kuin kiwi. Astia täyttyi ha- kata sijältöineen palasiksi, jos mieli saada ewästä käsinä. Niin oli lihan ja silawan, kuin myös kuivattujen omenain

ja muiden hedelmän laita. Oly oli kowaa keltamaista luostosta, ja woikin, joka oli kärsinyt vähemmän muutosta, oli astiasta murrettava; yksitään ruoka ei huolinut weitfistä, lufikoista eikä haarukoista; täytyi käyttää firweitä ja kinnottimia.

Rapteeni oli huolellisesti hanffinut lämpimiä pufimia miehistölle. Jokaisella oli koiran- tai hylkeennahkaiset eskimosaappaat, joiden karvapuoli oli käännetty sisäänpäin, ja kierreestä kantapäähän ulottuvat turkit. Päässä oli luukko ja myös, kun oli hyvin kylmä, naamuri kasvoilla. Jos meni wapaasen ulko-ilmaan, oli parasta pitää suunsa lujasti kiinni ja henkiä sieramitse. Puheleminen oli waarallista, ja jos waromattomasti sattui pistämään kielensä suunsa, se heti jäätty parrassa heiluwiin jääpuikkoihin. Ei ainoastaan parta, vaan myös filmäripset ja hienot ihokarvat korwissa peittyivät jääkuuraan. Jos koski paljaalla kädellään rautaan eli teräkseen, sillä oli sama vaikutus kuin hehkuvassa tilassa olewalla rautapalalla, nahka liukeni formista koskeissa.

Robert kärsi alussa paljon tästä hirmuisesta pakkaudesta, mutta hän tottui kuitenkin siihen vähitellen ja kokemus oli tässäkin, niinkuin tavallisesti, hyvä opettaja.

Elämä oli laiwalla yksitoikkoista. Robert nousi kello seitsemältä, samoin kuin toisetkin. Ensin hän joi wuoteellaan lasillisen kylmää wettä, sitten hän hieroi ruumistansa lumella ja karhealla pyyhkimellä, pufihe niin nopeasti kuin suinkin, lähti etufannelle, käweli siellä muutaman kerran, kunnes pakkaneen ajoi hänet takaisin. Kuumaa kahwia ja maisfileipää taikka mitä muuta hän sai aamiaiseksi, hän söi parhaimmalla ruokahalulla; sitten hän taas käweli muutaman kerran kannella ja tunsi palatessaan lämpömäärän hyvin suloiseksi kajuutassa, waikka lämpömittari sielläkin oli jäätymäpisteen alapuolella.

Tavallisesti päällikkökunta ja osa miehistöä kokoontui puoli yhdeltätoista jälle huvittelemaan kopinheitolle ja mäenlastulla niin kauvan kuin voimat riittivät; sen jälkeen lähettiin pysy kädessä metsästävänsä lähijseudulle. Kello kahdelta syötiin päivällistä, ja lopun päivää kukaan vietti niin hyvin kuin saattoi.

Robertista oli jotakin hirmuista tässä syvässä yksinäisyydessä, joka vallitsi koko luonossaan. Kaikki elämäisyys näytti kuolleen, ikäänkuin se ei koskaan enään heräisi. Useaan kertaan ei mitään elävä olento kulkenut laivan lähitteellä, paitsi silloin tällöin sinirepo tai hylje. Tuhannet linnut, jotka lyhyen kesän täällä olivat asuneet, olivat kokonaan kadonneet. Nuo suorjantapaiset linnut katkattelivat nyt lauhkeamman etelän suurissa lahdissa ja wirroissa. Kalalokit olivat etsineet sulaa wettä, ja itse kaarnekin, joka muuten on joka paikassa talven ajalla, oli paennut lämpimämpään ilmastoon. Sanalla sanoen, ei silmä eikä korwa huomannut vähintäkään elon merkkiä tässä jääisessä yössä.

Talwi oli pitkä, mutta silläkin oli loppunsa. Tammi-kuun yhdentenäkolmatta näkyi wihdoinkin puolipäiwän aikaan ensimmäiset enteet palaawasta walosta. Se oli tosin ainoastaan heikko, kellertävä wärierotus eteläisellä taiwaanrannalla, mutta joka sydän, mikä laivassa oli, tervehti ilolla tätä sulosta aamunkoittoa, sillä pitkä talwinö oli nureuttanut muuten niin reippaan miehistön.

Robert oli kuitenkin pysynyt hyvillä mielin ja hilpeällä luonteellaan myös koettanut ilahuttaa miehistöäkin. Hän piti huolta monesta hauskasta hankkeesta, leikistä ja hupaisuudesta saadakseen mieliä iloisiksi ja hilpeiksi. Kapteeni ei saattanut olla häntä tästä kiittämättä.

„Si kesä kiittää, kapteeni,“ Robert wastasi. „Sinä wuoksi juuri kaikki kärsimme, ja minunhan tulee olla muille

hyvänä esituvana. Jos kaikki olisivatkin alla päin, pahoilla mielin, minä en kumminkaan saisi niin olla."

Päivän valo nousi vähitellen yhä korkeammalle, alakuloiset kasvot tulivat iloisemmiksi, potilaat terveemmiksi, toivo päästä jäävankeudesta elähytti kaikkien sydämiä. Huhtikuun yhdenäkolmatta saattoi sammuttaa kajuutassa lampun ja muun mailman tavoin ihastella auringonvaloa. Keväänmerkkiä ilmestyi toinen toisensa perään. Yksinäinen pulmunen oli kevään ensimmäinen airut. Kalalokit parveilivat uudestaan jääkappaleilla ja laiwan lähitteellä, jossa he herkkupaloina söivät kaikki perkeet, mitä keittiöstä viskattiin. Saahkatelkät ynnä muut muutolinnut lentivät suurissa parvissa läpi ilman, ne halusivat päästä takaisin pohjaan viettämään raskaasta lyhyttä kesää. Nyt olikin jo päästy puoliväliin Toukokuuta.

Viimeisenä päivänä Toukokuuta syntyi hirveä lumipyry, jota kesti koko päivän ja seuraavan yön, siksikin aamujella kuultiin kovaa rätinää, ja laiva joutui liikkeelle, ikäänkuin maininki sitä olisi takistanut. Rauhistuneena jokainen jouduttihe kannelle, ja nyt nähtiin syy tähän tavattomaan ilmaukseen. Nyt ympäri laivaa ajalehti suuria jääkönttiä, jotka survailivat sitä, niinkuin olisivat tahtoneet murskata sen. Tuskastuneena kukaan odotti, mitä lopuksi tulisi. Utkiä joutui mahdottoman suuri jäämöhkäle talkapuun alle, nosti laivaa ja viskasi sen lähemmäksi rantaa, johon se jäi liikkumatta paikalleen, juurikuin ihmetys sen olisi pelastanut.

Seuraavana päivänä nähtiin iloisempia näköjä; myrsky oli raivannut lahden jäistä putipuhthaaksi; sulaa wettä oli joka suunnalla. Nyt piti wain päästä rantajäistä, joka myös onnistuikin. Laiva kiikkui taas ulapalla aukealla.

Kewät oli tullut, ei ainoastaan lintuja, vaan myöskin hyönteisiä ilmestyi; ruohoa ja kukkia puhtesi wirranrannalla. Kesäkuun kuudentena Robert pyyhdytti karpäsen, joka surisi hänen päänsä ympärillä, ja Hannu löysi koteron, josta kirjawa perhonen lensi ulos. Kiekoja ja wikloja leijaili laivan ympärillä; oli päivänpaistetta ja linnunlaulua; oli iloa ja riemua.

Nyt olisi esteettömästi saatettu lähteä paluumatkalle, mutta sitä luonnollisesti kukaan ei ajatellutkaan. Kapteeni käytti Kesäkuun ensi päivät pannaksensa laivalla kaikki entiseen kuntoonsa, sitten hän piti Robertin ja lähimpäin miestensä kanssa neuvottelun, miten paraiten taas alettaisiin etsiä kapteeni Griffiniä. Koirat ja reet olivat hyvässä forjuussa, koko miehistö paraassa terveydessä, ja kapteeni valitsi räväkaimmat miehet itseänsä seuraamaan matkalle, jolle hän aikoi lähteä. Toiset osanottajat olivat tietysti Robert ja Hannu, ja laivalääkäri yhtyi myös heihin. Laiwan päällikköyys annettiin Lowell'ille, jonka tuli jäädä lahteen, kunnes palatettiin, eikä missään tapauksessa sieltä lähteä.

Kirkkaana Kesäkuun aamuna lähdettiin matkalle samaan suuntaan, johon Robert ja Hannu olivat menneet, kun he olivat metsästäjänässä ja perustivat muonatalitteensa. Matka ei sujunut nyt yhtä sukkelasti kuin silloin, kirkasta iljankoa ei enään käynyt ajaminen, ja usein täytyi tunkeuta syvien luminetosten poikki. Mutta kaikki esteet voitettiin ja parin päivän perästä tultiin ensimmäiselle pysäkillle, johon oli tallitettu ruokawaroja. Liivan päin vastoin kuin oli luultu, täällä oli tapahtunut kauhea hävitys. Jääkarhut olivat sirtaneet kivi- ja hiekkakaset sinne tänne, niinkään kivilohkareet, ja pitäneet pulskat pidot runsaasti muonitetussa ruokaitassa. Dynnyreistä ja astioista oli ainoastaan pirstaleita jäljellä. Rahwin, purjekankaan, leivät, jauhot, kaikki nuo

kutsujumattomat vierastelijat olivat joko syöneet tahi hajoittaneet. Ninoastaan pari pientä astiaa, joissa oli suolaista lihaa, ja läkkirasioita, jotka sisälsivät valmistettua pemmikaania, oli tallella. Jälkimmäinen olikin ilahuttava löydös, siitä kun riposi ruokavaroja pariksi viikoksi, ja he lohduttivat itseänsä helposti muusta tappiosta.

Toinen varasto oli samanlaisessa tilassa kuin ensimmäinentkin, mutta suureksi iloksensa he löysivät kolmannen ehjänä, vaikka siinäkin oli kowakouraisen vierasten jälkiä. Siinä oli ruokaa pariksi kuukaudeksi.

Teltta pystytettiin tähän; ja lepäiltiin pari päivää kärsimyistä waiwoista ja waaroista.

Mutta Robert ei woinut ajatella lepoa. „Mikä on kallista,“ hän lausui kapteenille. „Jokainen hetki, minkä täällä wiivymme, saattaa olla kärsimyksen hetki isälleni. Sallikaa ainakin minun, hänen poikansa, alkaa tutkimusmatkaani.“

„En, me seuraamme sinua kaitin,“ kapteeni vastasi. „Suomenna hyvään aikaan lähdenme matkalle. Me jakaamme kahteen joukkoon ja otamme mukaamme ewästä kahdeksaksi päiväksi, joiden kuluttua taas tapaamme toisemme täällä, sittenkuin eri suunnilta olemme seutua tutkineet.“

Robert luuli pohjaisen suunnan wiewän warmimmasti perille, jonka wuoksi hän tahtoi lähteä sinnepäin Hannu muasjaan. Kapteeni lupasi seurata heitä. Jo edellisenä iltana pantiin kaikki reet järjestettyseen ja kuormattiin ewäällä, kuofilla, lapioilla, nuorilla ja muilla, mitä hätätilassa tarvittaisiin. Namulla ani warhain lähtö tapahtui; lääkäri seurailijineen kääntyi oikealle, ja kapteeni omineen samosi jääpeitteistä wuorijelännettä kohti.

Niin kauwan kaikki meni hywin, kuin tultiin wuoren juurelle ja piti ruweta nousemaan. Tietä tahi polkua ei ollut ajattelemistakaan. Wuowattiin kuitenkin ylöspäin niin

hyvin, kuin päästiin, ja tultiin jäätimölle, jossa paikka paikoin tavattiin wiittä kuutta sataa jalkaa korkeita luotisuoria seinämiä. Urheat kiipijät hinasivat itseänsä kuitenkin kauhaiden syvänteiden ohitse, jossa yksi ainoa luiskahhdus olisi ollut warma kuolema; he kiipesivät jääkenttien rinteitä, joissa ehkä petolliset kivilut heitä uhkasivat, he kävivät rotkojen poikki, jossa heikko horjuwa lauta oli portaana. Useita kertoja täytyi tehdä pitkä kierroksia, ennenkuin löydettiin niin kapea kohta, että pieni lauta ulottui yhdistämään molempia seinämiä; usein täytyi hakata astumia jäähän, kun fileä jääseinä ei suonut jalansijaa.

Waikeinta kuitenkin oli kuljettaa koiria ja rekiä edespäin. Monesti täytyi purkaa kuormat ja kappaleittain kuljettaa niitä pitkin jääseinämää. Se mahtoi, niinkuin kyllä saattaa huomata, paljon ponnistuksia kulkea tietä, joka laautuitui tuhansin tavoin, ja sittenkuin muutamia tuntia oli käyty, kiivetty, ryömitty ja ajettu, melkein kaikkein voimat olivat mupuneet. Vielä tunti, ja kukaan ei jaksanut enään. Kapteeni Becker oli lähes taintiain ikä kautensa painosta, ja Hannu istui wäsymyksen kuwana wawisten kinosella. Koirat olivat panneet maata ja huokuiwat kuin puhaltawat palkeet. Ainoastansa Robert oli vielä pystyssä. Ajatellen isäänsä hän sai voimaa ja rohkeutta.

„Ei käy laatuun,“ kapteeni lausui raukealla äänellä.
„Minä en jaksakaan askeltakaan enempiä.“

Hannu nyykäytti päätään surullisesti; hänkin yhdistyi kapteenin mielipiteeseen.

„Hyvä,“ Robert lausui; „jääkää tänne taikka kääntykää; minä käyn eteenpäin. — Hyvästi, kapteeni!“ hän lisäsi.
„Hyvästi Hannu! Jos en palaa, niin rukoilkaa puolestani. Rohduttakaa äitiäni, kapteeni! Minun täytyy tehdä welhollisuuteni taikka kuolla.“

Ei matkannut vainaa koettaa häntä pidättää. Hän pu-
disti matkakumppaniensa käsiä ja jatkoi matkaansa. Kapteeni
ja Hannu kokiivat kyllä epätoivoisilla ponnistuksilla häntä
seurata, mutta se oli turhaa.

Robertin rohkeus ei horjunut filmänväpänstäkään. Nous-
tuansa noin tunnin ajan hän oivalsi tien käyvän tasaisem-
maksi ja saattoi käydä ripeimmin askelin. Hän pääsi lopuksi
tasaiselle tielle, joka, kuten näytti, kiersi nuoren korkeimman
kuffulan. Tätä hän kävi ja pääsi tien jyrkästi kääntyesä
wasten luuloansa paikalle, josta hän saattoi laivealti katella
nuoren toisella puolen olevaa seutua. Hän oli onnellisesti
kiertänyt nuoren jääpeitteisen kiireen; edullisin onnistus oli
hänen uljuutensa palkinnut.

Mytkistyneenä onnestansa hän seisoi hetken liikkumatta;
sitten hän päästi ilohuudon ja polvistui kiittämään Jumalaa.

Hän alkoi sitten tuumailla. Palaisiko hän nyt ilmoitta-
maan löytönsä kapteenille ja Hannulle? Ei, se oli jo myö-
häistä, jos hän tahtoi päästä nuoren pohjoiselle juurelle,
hänen täytyi kiiruhtaa. Wakavasti hän siis jatkoi mat-
kaansa ja astui jyrkkämää alaspäin, jota oli tasaisempi tällä
kuin pohjoisella puolella. Hän milloin juoksi ja milloin kävi;
toisinaan hän istuiltansa laski jäätä alaspäin. Wihdoin hän
taas tuli jyrkälle jääseinämälle, jota hänen täytyi kiertää
saadakseen wapaan näköalan wasemmalle.

Hän hämmästyí ja seisahdúi. Edesänsä oli sula wesi,
hopeankirkas kalwo ulottuen kauwaksi pohjaan, jossa sitä ra-
joitti filmänkantamaton jääkenttä. Hänen filmänsä katseliwat
wettä ja maata niin kauwaksi kuin hän woi nähdä. Raiffi
näytti autiolta ja tyhjältä. Mielipahan tunne waltasi hänet.
Koneellisesti hän jatkoi matkaansa; hän oli jo melkein lakan-
nut toiwomasta. Kerrassaan hän seisoi jääseinämän par-
taalla, joka äkkijyrkästi laskeui mereen. Hän astui kauhusta

wavisten askelen takaisin ja oli vähällä pudota tuohon hirmuiseen syvyyteen. Mutta yht'äkkiä hän päästi suuren ilohuudon ja heittihe sivulle; molemmin käsin hänen täytyi pitää itseänsä kiinni, ettei putoaisi. Hän loi taas filmänjäsämälle suunnalle ja uusi sanomatonta onnea ja iloa ilmaiseva huuto seurasi. Hänen alapuolellaan, lähellä rantaa, oli laiva, kauris ja komea alus. Rannalla hän näki ihmisiä kulkewan edes takaisin, kannella niinikään. Muutamat sou-tivat veneessä maalle.

Olikohan tämä Ellenor, hänen isänsä laiva? Väli oli liian pitkä saada selkoa siitä. Mutta Robert muisteli, että hänellä metsästyslaukussansa olikin tähystin. Hän otti sen esiin ja pani sen filmällensä, mutta hänen kätensä vapisi kuin haawanlehti tuulessa. Wihdoin hän laskihe pitkäkseen jälle ja etsi tukikohdan tähystimelleen. Yksi ainoa filmäys ilmaisi hänelle kaikki — — — se oli Ellenor.

Kului iso aika, ennenkuin Robert tointui niin paljon, että voi jatkaa matkaansa. Wihdoin hän nousi ja etsi paikan, missä laakeuminen oli helpoin. Wiete oli vähemmän jyrkkävä; hän ponnisti kaiken nopeutensa ja saapui melkein hengetönnä alas rannalle.

„Kapteeni Griffin! Täni, elääkö hän?“ hän huusi muutamille miehille, jotka tulivat häntä vastaan.

Myöntävä vastaus seurasi, ja sitten miesten ilohuuto, sillä he olivat tunteneet Robertin. Sitten hän ei nähnyt eikä kuullut enempää, hän oli uupumuksesta ja mielenliikutuksesta waipunut tunnottomana maahan.

Kun Robert taas toipui, hän löysi itsensä isänsä sylissä. Tä tuhlassi häneen kaiken sydämensä hellyyden ja kyfeli häneltä innokkaimmin syytä hänen ilmaumiseensa näin kaukana pohjassa. Kului kauvan, ennenkuin Robert voi niin paljon hallita tunteitansa, että hän saattoi antaa yhtäjaksoi-

sen kertomuksen. Kapteeni Griffin wäkineen kuunteli ilon ihmeissä ja, kun Robert oli lopettanut puheensa, he pääsivät pauhaavan elävöön-huudon ilmoittaaksensa kiitollisuutansa hänelle ja Becker kapteenille.

Griffin vuorostansa kertoi pojallensa, kuinka hän kahdesti oli viettänyt talven jäätyneenä siihen lahteen, jossa Robert nyt hänen löysi. „Tuo jääkenttä,“ hän sanoi, „joka nyt ulottuu useita penikulmia pohjaiseen päin, on läpipääsemätön este, joka erottaa meidät avoimesta merestä, ja sen poikki nyt emme koskaan enään koetaakaan tunkea. Quultawasti se sulaa vasta erittäin lämpiminä kesiinä, ja kuka tietää, miten kauvan se aika wiipyy. Me olimme jo aikoja sitten jättäneet Ellenorin ja lähteneet paluumatkalle jalkaisin, jos sellainen koe olisi ollut mahdollinen. Lähimmät uutisajutukset ovat satoja penikulmia täältä, eikä meillä ollut koiria eikä rekiä voidaksemme wiedä ewästä muassamme. Näikäkuolema olisi ollut wälttämätön kohtalomme. Sen wuoksi jäimme mieluummin tänne, toivoen, että onnellinen sattuma meidät pelastaisi. Wielä meillä on elatus-aineita ja metsästys antoi lisää. Mutta kiitos Jumalan, että tulitte! Wielä yhden talwen olimme woineet kestää tässä antarasassa ilman-alassa, sillä kun muonawarasto kerran olisi loppunut, emme olisi eläneet ainoastaan metsästyksellä. Sen wuoksi olet tuhat kertaa terwetullut, poikaseni! Sollei Jumala olisi suonut sinulle woimaa ja rohkeutta yksin jatkaa matkaasi, ette koskaan olisi meitä löytäneet; sillä ensi kewäänä meistä ei olisi ollut muuta jäljellä kuin jähmettyneet ruumiimme.“

Uusi syyleily seurasi, ja miehistö päästi uuden elävöön-huudon.

Mutta Robert hylkäsi kaikki heidän kiitoksensa.

„Jumalalle ainoalle olkoon kunnia!“ sanoi hän. „Kiittäkäämme Herraa, joka johti askeleni ja antoi minulle woimaa

käymään eteenpäin, kun seuralaisten voimat jo olivat uupuneet. Sumalalle ainoalle olkoon kunnia, ylistys ja kiitos!”

Oli luonnollisesti jo liian myöhäinen samana päivänä enään lähteä matkalle nuoren yli, mutta yöllä kaikki valmistukset tehtiin seuraavan aamun varaksi. Jokainen otti mitä parasta oli mukaansa ja loput jätettiin laivaan. Ruokaan ei siitä nyrkynut, vaan päin vastoin sydämessään kiittivät Sumalaa, kun nyt kerrankin vapautuivat pitkästä vankeudestaan.

Kulku oli tufalaa ja sitä kesti kuusi täyttä tuntia, mutta sitä suurempi ilo odottikin heitä pysäyspaikalla. Molemmat vanhat ystävät, Griffin ja Becker, waipuiwat syvästi liikutettuina toistensa syliin ja iloa ja riemua säteili jokaisen filmistä.

Koska ei ollut mitään syytä wiipyä kauvemmin täällä, niin Hannu lähetettiin nopeimmilla koirilla etsimään lääkäriä ja hänen kumppaniansa, ja kun he seuraavana iltana saapuivat, syntyi siellä uusi riemu. Kaikista näytti ihmetyöltä, että kerrankin nuo kaupan kaimatut olivat löydetty ja he kiittivät Sumalaa sydämensä pohjasta.

Meillä ei ole enään paljoa ferrottavana. Kaikki saapuivat terveinä Toivolle, joka ankkuroitsi lahdesja. Matka kävi onnellisesti, ja Hannu jätettiin kotipaikalleen. Suru sydämessä hän erisi Robertista, johon hän oli lujasti kiintynyt.

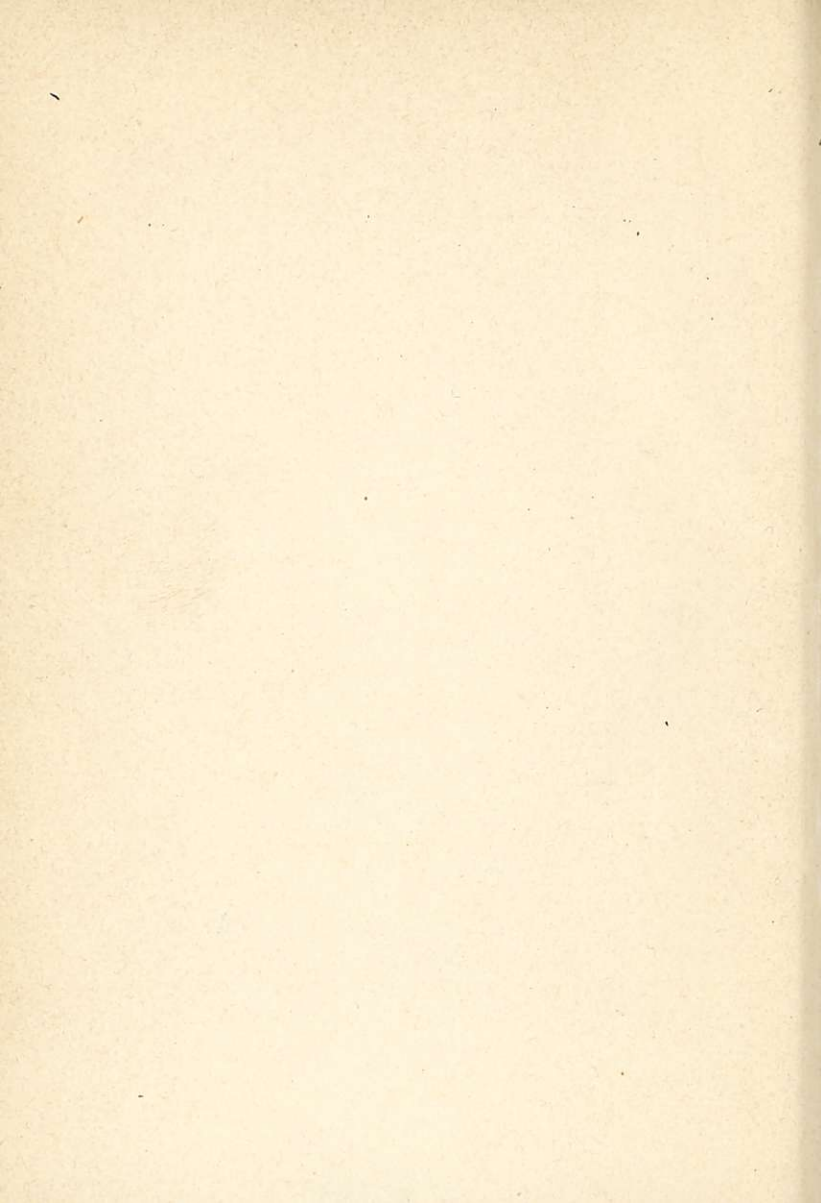
Wihdoin Toivo laski New-Yorkin satamaan, ja tuntia myöhemmin rouwa Griffin syleili puolisoansa ja poikaansa, joka niin urheasti oli edistänyt itsänsä pelastusta.

Onni ja rauha palasi kapteeni Griffinin perheesen. Hänen halunsa päästä merelle oli tyydytetty, ja hän omisti jäljellä olevat wuotensa perheellensä. Kapteeni Beckeristä tuli heidän uskollinen ystävänsä ja hän oli kaikkien rakastama ja kunnioittama. Hän kiitti usein Robertin matkalla

osottamaa urheutta, etenkin hänen viimeistä sankaritekoansa, jota paitsi tuskin olisi saatettu toivoakaan onnellista loppua.

Mutta Robert hylkäsi kainosti kaiken kiitoksen ja sanoi: „Sumalalle ainoalle olkoon kunnia, ylistys ja kiitos!“

*Suom. last. kirj. 5.
Nuorisou.. 30*

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 6151

Waseniuksen kirjakaupassa:

Vuokista Jaapaniin. Adolf Erik Nordenfjöld'in Jäämeri-matkat. Sakjalaisesta kertomuksesta mukailleen suomentanut M. A. Sid. 1 m. 25 p.

Anderfen'in satuja. Suomentanut Suonio. VI. 1 m. 25 p.
Kreikkalaisia satuja. Kertoi J. W. Calamnius. 1 m. 75 p. Sid. 3 m.

Lastentupa. Kuvaellut D. Pletsch. Selitykset toimittanut J. H. 2 m.
Suolan lapset, kuvat D. Pletsch'in. Wärsyht Suonion sepittämät. 1 m. 50 p.

Pääskynen Tiwerryksidä lapsille. Kirj. E. ja M. Krohn. 11 kuwalla. Sid. 3 m.

Kakulu prinsssi, kuningas ja orja. Kirj. H. M. Stanley. 8 kuwalla. Sid. 4 m. 50 p.

Robinson Crusoe, kirj. D. de Foë. 20 kuwalla. Sid. 4 m. 50 p. Sid. 6 m.

Kotisatuja. J. ja W. Grimm'in keräelmiä. 8 kuwalla. Sid. 5 m. Sid. 6 m.

Euo ja Sisarenpoika. Kirj. Fr. Hoffman. 4 teräspiirroksella. Sid. 1 m. 75 p.

Tyttö Helgolannissa. Kirj. G. Meritz. 4 teräspiirroksella. Sid. 1 m. 75 p.

Kainu Nukemamma. Neuvoja nukuvaatteiden valmistamiseen. 3 värikuwalla. 2 m.

Lasten Joulu-tauluja. Kuvinensa. Sid. 2 m. 50 p.

Hertzberg, B. Kanteletar nuorisolle. 1 m. 25 p.

— " — Kalewala kerrottuna nuorisolle. 8 piirroksella. 2 m. Sid. 3 m. 50 p.

Wetsäwuokkoja. Satuja ja kertomuksia A. Herding'iltä. Kuvat D. Pletsch'in ja F. Fünzer'in. Suom. Suhani H. Sid. 3 m. 50 p.

Hinta: 75 p.